

Марія Маланюк

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КАНАДІЙСЬКИХ ТОПОНІМІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

У статті йдеться про дослідження топонімів Канади українського походження та особливостей виявлення їхньої лінгвокультурної специфіки. Актуальність такої розвідки визначається відсутністю комплексних досліджень топонімікону Канади, а також у потребі в окресленні творення та походження таких найменувань.

Ключові слова: Канада, топонім, лексика, українське походження.

The article deals with the study of Ukrainian origin Canadian toponyms and the peculiarities of identifying their linguistic and cultural specifics. The relevance of such exploration is determined by the lack of comprehensive research on the toponymicon of Canada, as well as the need to define such names creation and origin.

Key words: Canada, toponym, vocabulary, Ukrainian origin.

Топоніми українського походження в Канаді стали об'єктом студій Я. Рудницького, М. Кумки, П. Юзика. Саме вони стверджують, ніби загально визнаною є думка, що українська еміграція до Канади розпочалась у 1891 році. І першим топонімом цього часу є ойконім Хортиця в Манітобі.

Українські назви цікаві для нас насамперед із погляду на вклад українців у культурну скарбницю Нового Світу. Вони приваблюють своєю структурою, змістом і традицією, відображають миролюбність українців. Це такі номени як: Згода, Слава, Вільна, які засвідчують історичне минуле українського народу на його європейській батьківщині.

Що стосується саме українських топонімів, то серед них ми можемо відрізнити такі основні категорії назв:

1. Переміщені назви, як називають самі канадські українці, - назви, перенесені з Старого Краю: *Україна (в Манітобі), Дніпро (в Саскачевані), Галич (в Манітобі), Новий Київ (в Альті)*.

2. Перенесені з назв осіб, а саме:

а) з імен святих: *Ольга (в Манітобі), Св. Михайло (в Альті)*;

б) з імен визначних діячів, поетів, героїв: *Куліш (в Манітобі), Шевченко (в Манітобі), Мазепа (в Альті), Петлюра (в Манітобі)*;

в) з імен перших поселенців, листонош, і взагалі визначних громадян даної місцевості: *Василь (в Альті), Клечковський (в Саскачевані), Шандро (в Альті)*.

3. Новоутворення - назви, що їх створено на канадському терені:

а) на зразок відповідних в Україні: *Зелена (в Манітобі), Долина (в Манітобі), Гори (в Саскачевані)*;

б) без відповідників в українській топоніміці: *Згода (в Манітобі), Вільна (в Альті)*;

в) штучні назви, комбіновані з частин слів: *Кридор (в Саскачевані), Мелеб (в Манітобі), Мирнам (в Альті)*.

Загалом, у 1951 році в Канаді нараховувалось 180 канадійсько-українських назв пошт, станцій, місцевостей, площ.

Наведемо характеристики деяких з них.

Броди (Brody) - назва містечка в Альті, що виникла завдяки переселенцям з Галичини, власне, з Львівської області де й сьогодні є місто Броди.

Буковина (Bukowina) - назва оселі в Саскачевані, перенесена з України, звідки прийшли перші поселенці в регіон.

Галицьке озеро (Galician Lake) - озеро у Саскачевані.

Топонім *Галич (Halicz)* зустрічається цілих 3 рази та позначає, пошту в Манітобі, є назвою площі й церкви в Альберті та назвою цвинтаря в м. Стінен, в Саскачевані. Ця назва перенесена з Галичини переселенцями, що в такий спосіб зберегли пам'ять про рідну місцевість.

Дніпро (Dnieper) – назва оселі, школи та площі в окрузі Йорктон, в Саскачевані.

Запоріжжя (Zaporozha) – назва школи й району у м. Росборн, в Манітобі.

Згода (Zhoda) – назва пошти й оселі в окрузі Вайта в південній Манітобі, яка є канадійсько-українським новотвором, в Україні таких назв немає.

Косів (Kosiv) – назва школи в Манітобі переміщена з Галичини, де Косів на той час був повітовим містом.

Зустрічаються відантропонімні також топоніми: *Ольга (Olha)*, назва утворена на честь однієї з перших християн на Україні княгині Ольги, *Петлюра (Petlura)*, на честь українського отамана Симона Петлюри, *Куліш (Kulish)* – назва пошти в Манітобі. Назва утворена на честь видатного українського письменника і перекладача Пантелеймона Куліша. *Номінація Мазепа (Mazepa)*, утворена на честь видатного українського гетьмана Івана Мазепи позначає пошту, школу в Альберті та є назвою школи в Саскачевані, *Гонта (Gonta)* – назва школи в Манітобі. Назва трансформована з імені Івана Гонти, провідника гайдамаків, повстання 1768 року.

Загалом, характеризуючи топоніми Українського походження у провінціях Канади, можна зазначити, що такі назви зберігають пам'ять про батьківщину і її історію, існує багато відантропонімних топонімів.